

För fler jobb i fler växande företag

Programgrupp inför partistämman i Karlstad 2025

Centerpartiet

Sammanfattning

Vi måste vända krisen i svensk ekonomi och skapa jobb och tillväxt

Sverige står idag inför allvarliga ekonomiska problem; oroväckande hög arbetslöshet, svag tillväxt och minskad produktivitet. Regelkrånglet ökar och företagandet halkar efter. Trots den höga arbetslösheten råder en stor kompetensbrist. Samtidigt pressas hushållens ekonomi av höga kostnader och reallöner som backat och inte återhämtat sig i avsaknad av tillväxt.

Det är dags att återgå till enkla men robusta ekonomiska sanningar som att företag, inte minst småföretag, är de som skapar jobb och tillväxt. Då spelar kostnaderna för att anställa en avgörande roll, liksom mängden krångel och tillgången på kompetens.

Centerpartiet är redo att göra jobbet för företagen och för jobben. Sverige måste bli ett tillväxtland igen, ett förstklassigt land för entreprenörer där vi konsekvent röjer undan byråkrati och kostnader så att vi kan bygga företag, kunskap och infrastruktur, och skapa växande resurser till välfärden och påskynda klimatomställningen. Centerpartiet ska vara Sveriges tillväxtparti.

Vi vill också göra jobbet för hushållens köpkraft. En växande ekonomi gör att lönerna växer, med lägre skatt blir det mer kvar i plånboken och med bättre konkurrens hålls priserna nere.

Det är så Sverige kan återfå växtkraften, fler jobb kan skapas igen och klyftorna minska. En politik som både underlättar för företag och håller samman samhället är nyckeln till en stark, hållbar och inkluderande ekonomisk utveckling.

Företagande på undantag

Frigör Sveriges skaparkraft

Företag är avgörande för samhällets välstånd och utveckling. Centerpartiet har en stark och grundmurad tro på människors drivkrafter och förmåga att skapa, bygga och utveckla. Det är de små och unga företagen som skapar flest jobb i Sverige. Nästan 95 procent av alla aktiebolag i Sverige har färre än tio anställda. Det är dessa som är motorn i svensk ekonomi, eftersom deras tillväxt genererar skatteintäkter nödvändiga för att finansiera Sveriges välfärd.

I näringslivet skapas nya idéer och innovationer som omvandlas till konkreta lösningar som driver samhällsutvecklingen och bidrar till att möta framtidens utmaningar, inte minst inom den gröna omställningen och digitaliseringen. Företag spelar samtidigt en avgörande roll för regional utveckling och för att skapa levande samhällen i hela landet, inte minst på Sveriges landsbygder.

Problembilden: Kris för tillväxt och företagande

Tyvärr har Sverige misslyckats med att frigöra den kraft som finns i näringslivet, istället halkar det svenska välståndet och tillväxten efter resten av världen. År 1970 låg Sverige på en fjärdeplats i OECD:s välståndsliga, 2023 landar Sverige först på en trettonde plats.

De senaste åren har utvecklingen sett än värre ut. Tillväxten har avtagit och ligger i bottenskiktet i Europa. Vi är fast i en utdragen lågkonjunktur med en mycket svag återhämtning efter inflationschocken 2021–2022.

Sverige är bland de sämsta i Europa på kvinnors företagande. Endast 2,8 procent av kvinnor äger och leder ett etablerat företag i Sverige, jämfört med 4,5 procent i Europa. Kvinnors affärsidéer och innovationer får systematiskt mindre resurser och erkännande, vilket gör att vi som land går miste om många företagsidéer och innovationer.

Företagens villkor har försämrats, främst genom de påtagligt högre kostnaderna för att anställa. Istället för att fokusera på tillväxtpolitik, har regeringen höjt företagens kostnader för att finansiera andra prioriteringar. Exempelvis har ersättningen för höga sjuklönekostnader slopats, elskatten höjts och den lägre arbetsgivaravgiften för unga slopats, så att nivån på avgiften ökat med nästan tolv procentenheter, och kommer återgå till sin gamla nivå först fem månader före riksdagsvalet.

Kostnadsökningarna har drabbat små och medelstora företag hårt, just de företag där flest jobb skapas, och de branscher som redan är hårt prövade efter pandemins avmattning – hotell, restauranger och andra tjänstesektorer där personalomsättningen ofta är hög och marginalerna små.

Investeringsstakten har minskat, trots att behoven är stora, både vad gäller digitalisering och AI, men även investeringar i Sveriges infrastruktur; i järnvägar, vägar och elnät. Tekniken och behoven accelererar, men finansieringen, reglerna och utbildning hänger inte med i samma takt. Många regleringar är förlegade, tillståndprocesser är för långa och finansieringen är för osäker, vilket skadar investeringsviljan. Även produktiviteten har avtagit, vilket hänger ihop med en avtagande investeringsstakt. Nya utmaningar väntar nu för den öppna svenska ekonomin med president Donald Trumps protektionistiska tullpolitik.

Regelbördan för svenska företag ökar

Svenska företag, särskilt små och medelstora, dignar under en regelbörda som hämmar deras tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga. För många företag är problemet inte främst att varje regel i sig är krånglig, utan att det är många regler som ändras ofta, överlappar varandra och kräver administrativa resurser. Den sammanlagda regelbördan blir dyr, tidskrävande och svår att planera för.

Kostnaderna för regelbördan uppgår till hundratals miljarder kronor årligen och enligt Tillväxtverkets beräkningar utgör regelkostnader sex procent av Sveriges BNP. Utöver själva kostnaderna så utgör regelbördan ett hinder för att alls starta ett eget företag eller expandera sin verksamhet.

Reglerna finns på många nivåer, från en kommuns regler för uteserveringar, till de 13 000 nya lagar som EU-skrat de senaste fem åren, där Sverige är det EU-land som implementerar lagstiftningen hårdast så att svenska företag missgynnas på den inre marknaden. Den största kostnaden uppstår sällan i en enskild paragraf, utan i summan av allt: flera regelverk på olika nivåer, återkommande ändringar och otydliga gränssnitt mellan myndigheter. Resultatet blir osäkerhet och tidsförluster som drabbar små företag värst. För företag innebär det att de hela tiden måste vara på tå och anpassa sin verksamhet efter ny lagstiftning och regler. Det är extra kostsamt för mindre företag som inte har råd att anlita jurister för att tolka och implementera nya regler.

För att Sverige och svensk ekonomi ska bli livskraftig behövs en politik som återigen sätter företagande och jobbskapande högst upp på dagordningen. Företagens kostnader måste sänkas, innovation och entreprenörskap uppmuntras, osäkerheten måste minska och investeringsviljan öka.

Arbetslösheten bland den högsta i västvärlden

Sverige har idag en av västvärldens högsta arbetslöshetstal på 8,7 procent i juli 2025, över 474 000 arbetslösa. Bakom siffran döljer sig en tudelad arbetsmarknad med stora skillnader mellan olika grupper och landsändar – i vissa delar av landet är

arbetslösheten låg och företagen skriker efter arbetskraft, medan andra kommuner och regioner brottas med systematiskt hög arbetslöshet. Särskilt drabbade är utrikesfödda som i mycket större utsträckning hamnar utanför arbetsmarknaden. Ett kvitto på en fallerad integration.

Arbetslösheten har ökat kraftigt sedan 2021, både den konjunkturella arbetslösheten till följd av svag återhämtning, men i ännu högre grad den strukturella arbetslösheten. Arbetslösheten i Sverige är nu den tredje högsta i EU och gapet mellan svensk arbetslöshet och EU-snittet har kontinuerligt stigit sedan Tidö-regeringen tillträdde. Detta är ett trendbrott som skiljer sig från omvärlden. Bidragande är de höjda skatterna på att anställa tillsammans med höga ingångslöner som stänger ute många från ett första jobb.

Trots höga arbetslöshetssiffror upplever företag dessutom problem att rekrytera personal med rätt kompetens. Arbetsmarknaden lider av en växande matchningsproblematik. Många arbetslösa har inte den utbildning eller erfarenhet som arbetsgivare efterfrågar, särskilt inom teknik, industri och vård. För arbetsgivarna förstärks problematiken nu av att regeringen aktivt motverkar arbetskraftsinvandring som hade kunnat bidra med den kompetens som efterfrågas. För små och medelstora företag blir osäkerheten extra kostsam, vilket innebär att nya anställningar uteblir.

Utöver att regeringen höjt kostnaderna för att anställa har regeringen varit oerhört passiv i sin företag- och arbetsmarknadspolitik - inget annat departement har levererat så få propositioner som arbetsmarknadsdepartementet.

Ungdomsarbetslösheten i Sverige låg i juni 2025 på 29,7 procent enligt SCB:s AKU. Det betyder att en tredjedel av Sveriges unga inte får sitt första jobb och riskerar att fastna i långtidsarbetslöshet om inte trösklarna för att anställa sänks. För att förbättra möjligheten att komma in på arbetsmarknaden men också för att förbättra matchningsproblematiken behöver man kunna lära sig jobbet på jobbet och att yrkesutbildningar upphöjs och prioriteras.

Centerpartiets politik tar situationen på allvar. Den höga arbetslösheten måste bekämpas genom att fler jobb skapas i växande företag och genom att satsa på arbetslinjen på riktigt. Kostnaderna för att anställa måste ner, och trösklarna sänkas, vägen från utbildning till jobb förbättras och de regionala skillnaderna motarbetas med smartare krav på att flytta till jobb. I Sverige ska det alltid och utan undantag löna sig att gå från bidrag till jobb.

Startjobb – kapa trösklarna till arbete

Centerpartiet vill:

- Att företag som anställer en person som är långtidsarbetslös undantas arbetsgivaravgift på den anställningen, för att snabbt få in många långtidsarbetslösa åter i arbete

Svensk arbetslöshet är på alltför höga nivåer. I augusti 2025 var arbetslösheten 8,7 procent, vilket motsvarar omkring en halv miljon utan arbete. Sedan regeringen tillträdde har arbetslösheten kontinuerligt ökat med över 100 000 fler i arbetsför ålder som nu inte har något arbete.

Långtidsarbetslösheten i Sverige ligger på 3,5 procent, vilket är 204 300 personer. Det är den högsta nivån på över 20 år. Under både finanskris och pandemi har andelen långtidsarbetslösa varit lägre än vad den är idag. För att bryta denna negativa utveckling behövs kraftfulla reformer som hjälper de som befinner sig allra längst från arbetsmarknaden.

Sverige har i förhållande till andra länder mycket få enkla jobb och höga kompetenskrav även på instegsjobb. Detta gör att de med kortare utbildning och yrkeserfarenhet har allt svårare att ta ett första jobb för att sedan kunna utvecklas och bygga erfarenheter i arbetslivet. Den som hamnar i långtidsarbetslöshet riskerar dessutom att fastna i ett mer eller mindre permanent utanförskap där klyftan till ett nytt jobb blir allt större allteftersom tiden går. Detta förstärks av att Sverige har höga ingångslöner och mycket höga skatter på att anställa. Det är dags att bryta utvecklingen, våga se det växande utanförskapet och snabbare få in personer på arbetsmarknaden.

Tidigare lösningar för att komma åt trösklarna har varit olika former av subventionerade anställningar. Den senaste upplagan, etableringsjobben, har varit ett kapitalt misslyckande. Ifjol blev de bara 34 stycken. När 204 300 personer är långtidsarbetslösa är detta alltför undermåligt. Vi behöver kraftfullare förslag med genomslag på hela arbetsmarknaden, i alla branscher och som är tillgängliga för alla som under en längre tid stått utanför arbetsmarknaden.

Vi föreslår därför att arbetsgivaravgiften tas bort i 2 år för alla som nyanställs efter att ha varit arbetslösa i mer än 1 år

Jobbavdrag

Centerpartiet vill:

- Införa ett enhetligt och enkelt jobbavdrag som gör en stor del av inkomsten per månad skattefri för alla, och skapar en särskild stor skattesänkning för de med låga och medelstora inkomster

Skattereformen 1990–91 genomfördes under en tid av oerhört höga skatter på arbete och många olika avdrag och undantag. Vanliga arbetstagare såg en stor andel av deras lön beskattas samtidigt som en mängd avdrag gav upphov till skatteplanering och undandragande. Syftet med skattereformen var att skapa ett enklare, mer neutralt och samhällsekonomiskt effektivt system. Skatten på arbete sänktes, skattebaserna blev bredare, antalet avdrag och undantag blev färre och skillnaderna i beskattning mellan arbetsinkomster och kapitalinkomster minskade. Samtidigt höjdes skatten på konsumtion på ett likformigt vis. Detta gjorde det svenska skattesystemet mer effektivt och enkelt, framför allt innebar den sänkta skatten på arbetsinkomster ökade incitament att ta ett jobb.

Efter skattereformen har det svenska skattesystemet justerats många gånger, ofta stegvis med små och riktade ändringar. Olika politiska syften, konjunkturanpassningar och olika prioriteringar har gjort att det svenska skattesystemet har blivit mer komplext och förlorat den enkelhet och neutralitet som skapades under skattereformen. Antalet avdrag och undantag har ökat i stor takt.

Jobbskatteavdraget infördes 2007 som en del av den dåvarande regeringens arbetslinje i syfte att göra det mer lönsamt att arbeta än att leva på bidrag. Det är en skattereduktion som automatiskt minskar skatten på arbetsinkomster varje månad. Sedan det infördes har även det ändrats flera gånger för olika politiska syften - skattereduktionen har höjts, den har minskat, det har införts en avtrappning av skattereduktionen för högre inkomster vilken sedermera har slopats. Dagens höga skatt på arbete hämmar sysselsättning och tillväxt. Incitament att jobba och starta företag snedvrids och ökar skatteplanering. Med en hög arbetslöshet behövs starka incitament där det alltid och utan undantag lönar sig att gå från bidrag till arbete. I nuvarande system är den största utgiften för de med lägst inkomster varje månad deras skatt på arbetsinkomster. Så får det inte vara. Centerpartiet menar därmed att arbetslinjen inte bara måste förstärkas, den måste återskapas genom en förnyad metod för beskattning av arbetsinkomster. Ett transparent, enkelt och överskådligt system är avgörande, som dessutom ger mer tillbaka i plånboken i dyrtider.

Därför föreslår vi ett enkelt jobbavdrag där en viss summa på månadslönen alltid är skattefri, något som också gynnar dem med mindre och medelstora inkomster. Som ett grundavdrag enbart för arbetsinkomster. Det innebär att den beskattningsbara inkomsten minskar med motsvarande belopp på varje lönespecifikation.

Jobbavdraget gör att den beskattningsbara delen av ens arbetsinkomster varje månad minskar ordentligt. Avdraget är lika stort för alla, vilket innebär att låg- och medelinkomsttagare kommer att få en rejäl skattesänkning jämfört med nuvarande system.

På så vis skapar detta mycket starka incitament att gå från bidrag till arbete. De som har det svårast att få ekonomin att gå ihop varje månad kommer få en stor ekonomisk lättnad.

Slopade arbetsgivaravgifter för småföretag och för unga och utsatta

Centerpartiet vill:

- Att arbetsgivaravgifter automatiskt tas bort för växande småföretag upp till tio anställda, samt att arbetsgivaravgiften permanent slopas för de med låga löner och för unga som tar ingångsjobb

Det måste bli billigare och enklare för företag att anställa, särskilt personer som i dag har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Centerpartiet har länge drivit frågan om att sänka företagets kostnader för att anställa, vilket minskar hindren och ökar viljan att anställa.

Arbetsgivaravgiften kallas ibland för *den dolda skatten* då den sällan syns på lönespecifikationen. För företagaren är den däremot allt annat än dold. Arbetsgivaravgiften innebär höga kostnader för företag och en stor käpp i hjulet för nyrekryteringar. Med den onormalt höga arbetslöshet Sverige haft under senare år jämfört med andra länder, och som kostar landet tiotals miljarder, måste varje statsbudget ha som första prioritet att pressa ned utanförskapet och kostnaderna att anställa sänkas tills dess att den höga arbetslösheten bryts.

Företagen behöver mindre regelkrångel och bättre tillgång på utbildad personal, men det behöver till en början lägre kostnader för att kunna anställa fler. Att sänka arbetsgivaravgifterna minskar företagets totala lönekostnad utan att lönerna till de anställda behöver sänkas. När arbetskraftskostnaderna sjunker blir det mer lönsamt att anställa, vilket i sin tur ökar sysselsättningen och ger fler människor möjlighet att komma in på arbetsmarknaden, samtidigt som företagen kan växa snabbare. För små och medelstora företag, där felrekrytering kan få stora ekonomiska konsekvenser, blir detta särskilt viktigt. Sänkta arbetsgivaravgifter sänker den totala kostnaden för varje anställd, vilket i praktiken innebär ett större utrymme till att lära upp fler nyanställda.

Centerpartiet har därför sedan tidigare föreslagit att inledningsvis helt slopa arbetsgivaravgiften för de första tio anställda. Nu föreslås att permanent slopa den för att anställa de som står längst från arbetsmarknaden, exempelvis för de med låga inkomster och för unga.

Vår föreslagna sänkning av arbetsgivaravgiften implementeras automatiskt i Skatteverkets lönetabeller, inte som ett bidrag eller avdrag som måste sökas, vilket innebär att företagets administrativa börda minskar. Det gör att företag kan lägga mer tid på sin kärnverksamhet och mindre på byråkrati, vilket ytterligare stärker

deras förmåga att växa och skapa jobb. Denna sänkning når inte bara specifika branscher, grupper eller åldrar.

Centerpartiet vill se en sänkning av arbetsgivaravgiften som är så bred och generell som möjligt, för att nå dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. Vi tror på att ge företag möjlighet att fokusera på att utveckla och stärka sin verksamhet genom sänkta kostnader, lättare att anställa och minskade administrativa bördor.

Regelförenklingsmyndigheten ENKL

Centerpartiet vill:

- Införa ENKL - Enheten för Näringslivets Kravlättnader - med verkliga befogenheter att granska regler och föreslå att de rivs upp, och som ersätter Förenklingsrådet, Implementeringsrådet och Regelrådet med en samlad och kraftfull avregleringsmyndighet

Regelbördan ökar, enligt företagen själva är det den största utmaningen för tillväxt. Särskilt små och medelstora företag dignar under en regelbörda som hämmar deras tillväxt, konkurrenskraft och innovationsförmåga. Kostnaderna för regelkrångel uppgår till hundratals miljoner kronor årligen och enligt Tillväxtverkets beräkningar utgör regelkostnader sex procent av Sveriges BNP. Bland svenska företag är det 97 procent av företagen som inte tycker att regelbördan har minskat under mandatperioden enligt Företagarna. Regelbördan har de facto ökat av både EU-lagstiftning samt av nationella lagar, under perioden 2019–2024 har EU antagit 13 000 nya lagar, detta går att jämföra med USA som under samma period hade 3500 lagstiftningsakter och 2000 resolutioner. Överreglering och undermålig reglering är något som Mario Draghi lyfte fram i sin rapport om EU:s konkurrenskraft från 2024. Lagar och regler som har instiftats i ett gott syfte har lagts på varandra och skapat en ackumulerad regelbörda som har skadat utvecklingen av vårt samhälle. Det har försvårat för byggande av bostäder, infrastruktur och för företagens möjlighet att starta och växa. Därför behöver politiken tänka om och drastiskt minska de regler som står i vägen för fortsatt utveckling.

Regelrådet inrättades 2008 som ett led i regeringens arbete med regelförenkling för företag. Men resurser och verktyg har saknats för att rådet ska vara effektivt. Istället för att skjuta till resurser har regeringen instiftat två nya råd, Förenklingsrådet och Implementeringsrådet. På två år har Förenklingsrådet och Implementeringsrådet producerat en handfull rekommendationer och ska göra sin slutredovisning 31 december 2027. Samtidigt har Regelrådet försvagats och överlappningen av de olika råden gör arbetet för regelförenkling svåröversiktligt och ineffektivt. Det behövs ett omtag för att på allvar komma åt den regelbörda som svenska företag står inför.

Centerpartiet föreslår därför en avregleringsmyndighet - ENKL - Enheten för Näringslivets Kravlättnader - som ska pröva alla nya regler och lagar efter två år, för att utvärdera dem och se över om de tillför nytta och har ett syfte att finnas kvar. Om inte, ska myndigheten kunna föreslå att regleringen eller lagen ska försvinna. Avregleringsmyndigheten ENKL ska även ha möjlighet att kunna ompröva och föreslå att avskaffa regler som anses hindra vitala nationella intressen som tillväxt, regional utveckling, försvar och klimatomställningen. Det kan handla om äldre lagar och regler som de kan se över och föreslår en av- eller omreglering.

Avregleringsmyndigheten ska ersätta Regelrådet, Implementeringsrådet och Förenklingsrådet. Detta för att kunna effektivisera och skapa ett sammanhållet regelförenklingsarbete i Sverige idag. Regeringens duttande i förenklingspolitiken med flera råd som inte har långsiktiga förutsättningar eller rätt verktyg kommer inte kunna få någon större effekt för svenska företags tillväxtmöjligheter. För att ENKL ska få tillräckliga resurser bör det utformas som en myndighet. Bara så kan de få tillräckligt med anslag och självständighet att utreda befintlig lagstiftning, ge rekommendationer till myndigheter i implementeringen av EU-lagstiftning och vara en remissinstans till all ny lagstiftning. Att ersätta råden med en myndighet skulle skapa långsiktighet och politisk tyngd i förenklingspolitiken.

Avregleringsmyndigheten ENKL ska komplettera och stödja Accelerationskontoret, som har i uppdrag att påskynda industrins gröna omställning genom att lösa flaskhalsar i tillståndsprocesser och målkonflikter. Medan Accelerationskontoret är inriktat på klimat och industriprojekt, får Avregleringsmyndigheten ett bredare mandat att se över all lagstiftning ur företagens perspektiv med särskilt fokus på små- och medelstora företag.

Lärlingspaket

Centerpartiet vill:

- Att det för att stärka yrkeskompetensen i Sverige införs ett sammanhållet lärlingssystem där lärlingar får lön och tydliga krav, och mottagande företag får större och tillräcklig kompensation, och där det finns starka ekonomiska drivkrafter för både lärling och arbetsgivare att fullborda lärlingskapet med ett yrkesbevis.

Hur avgörande och viktigt det än är att jaga skolbetyg och höga meritpoäng, så behöver det finnas fler vägar i Sverige till arbete och självförsörjning. Fler måste få chansen att lära sig genom att få arbeta med egna händer ute på arbetsplatser. Det måste också finnas en tydlig väg till yrkesstolthet och på det sättet bevisa sin förmåga.

Jämfört med många europeiska länder är det svenska yrkesutbildningssystemet underdimensionerat. Särskilt för vuxna och de som vill byta spår mitt i livet. Det är en svaghet som spär på bristen på personer inom praktiska bristyrken generellt i Sverige och i synnerhet i vissa landsändar. Skall vi få ner arbetslösheten och samtidigt minska kompetensbristen behövs nya vägar in i arbete och fler möjligheter att bygga yrkeskompetens. Därför behöver vi ett sammanhållet lärlingssystem där man lär sig ute på arbetsplatser och får ett yrkesbevis som ett tydligt kvitto för de kunskaper man införskaffat sig.

Yrkesvux i bred bemärkelse och yrkeshögskola står för många motsvarande utbildningar och spelar idag en mycket viktig roll. Utökade satsningar på lärlingar behöver även integreras med dessa utbildningsformer för en likvärdighet vad gäller lärande ute på arbetsplatser. Möjligheten till lärlingsanställningar ska vara öppen oavsett utbildningsform och även frikopplat från formell utbildning direkt i företagsregi.

Lärlingsutbildning för vuxna finns idag inom komvux. En studieform där man är minst 70% ute på en arbetsplats. Det är dock en relativt ovanlig utbildningsform. Lärlingsutbildning finns även inom gymnasieskolan och anpassad gymnasieskola, den är möjlig att genomföra inom alla yrkesprogram. Minst hälften av utbildningen ska då ske på en eller flera arbetsplatser. Men sammantaget har Sverige inte ännu lyckats skapa ett kraftfullt lärlingssystem jämfört med grannländer och andra europeiska ekonomier.

Yrkesvux i bred bemärkelse och yrkeshögskola står för många motsvarande utbildningar och spelar idag en mycket viktig roll. Utökade satsningar på lärlingar

behöver även integreras med dessa utbildningsformer för en likvärdighet vad gäller lärande ute på arbetsplatser.

Som en del av att skapa ett starkt lärlingssystem behövs därför en ny anställningsform för lärlingar. Då kan lärlingarna vara anställda under sin utbildningstid och få lön för insatserna de gör ute. Idag får lärlingarna i första hand försörja sig på CSN, trots att de kan bidra med mervärde med sitt arbete under lärlingstiden. En anställning och lön ger lärlingen större incitament att genomföra utbildningen på bästa sätt och företagen har i sin tur incitament att ta hand om lärlingen och se till att denne kan bidra i arbetet. Men med anställning följer också att arbetsgivaren själv kan välja vilka man tar emot. Lönen ska ses som en belöning när man efter en första provperiod visat att man som lärling är beredd att svara mot arbetsplatsens krav och satsa seriöst på utbildningen.

Samtidigt behöver företagen kompenseras för de utökade ansvaret att de tar emot lärlingar. Lärlingsanställningar bör vara befriade från arbetsgivaravgifter och ersättningen företagen får för att ta emot lärlingarna behöver vara större och kompensera för kostnaderna att ta hand om en lärling i sådan tillräcklig grad att företag, i synnerhet småföretag, klarar det ekonomiskt.

För att ett system med anställda lärlingar ska fungera måste utbildningarna i mycket större utsträckning vara direkt styrda av näringslivet. Branscher och företagen måste också direkt få vara med och påverka innehållet i utbildningarna så att de svarar mot de faktiska behoven ute på arbetsplatserna.

Alla kommuner ska införa en företagslots

Centerpartiet vill:

- Att alla kommuner i Sverige ska inrätta en företagslots för att skapa "en-väg-in" för företag i kontakten med kommuner, länsstyrelser och relevanta myndigheter – med uppdrag att vägleda, samordna och driva på tvärs över myndighetsgränser för att underlätta dialog och minska onödiga hinder, i synnerhet på lokal och regional nivå.

Alla Sveriges företagare möts av en byråkrati som består av 1 200 lagar, 2 200 förordningar och 8 100 föreskrifter och allmänna råd samt 94 000 000 blanketter. Reglerna i sig kan vara nödvändiga men bristen på samordning och förutsägbarhet gör att bördan växer. Kommuner, regioner, statliga myndigheter och EU hanterar olika delar, ofta utan helhetsperspektiv. Företag får därmed lägga orimligt mycket tid på att orientera sig mellan förvaltningar och regelverk. Det skapar en regelbörda för företag som måste hålla koll på allt samt söka tillstånd för verksamhet som behöver det. För många företag, särskilt de små och växande som är motorn i svensk ekonomi, innebär det att tid och resurser går åt till administration istället för till utveckling, jobbskapande och innovation. Att kunna minska regelbördan och skapa förutsägbara sätt att hantera den är bra för alla företag men kanske främst för de små företagen som har störst potential att växa och skapa nya jobb. Här kan kommunerna spela en avgörande roll. Entreprenörer drivs inte av att sitta i telefonköer eller fylla i blanketter utan av att utveckla sin verksamhet och skapa värde för kunder och samhälle. När processerna blir enklare frigörs resurser för tillväxt och fler jobb, något Sverige desperat behöver i en tid med svag ekonomi och hög arbetslöshet.

Företagslotsen – en samlad ingång för företag

Centerpartiet vill därför ge kommunerna ett tydligt ansvar att inrätta en företagslots. Lotsen ska fungera som en gemensam ingång för företag i kontakten med det offentliga. Uppdraget är att vägleda, samordna och följa ärenden över myndighetsgränser för att spara tid och skapa förutsägbarhet.

Många kommuner arbetar redan framgångsrikt med företagslotsar eller andra servicelösningar. Ett av de mest framgångsrika exemplen är Rättviksmodellen, där kommunen genom ett medvetet servicearbete och en tydlig lotsfunktion förenklat vardagen för företagare utan att tumma på säkerhet eller rättssäkerhet.

Centerpartiet vill nu göra denna lösning obligatorisk i hela landet.

Mer likvärdighet, mindre krångel

En företagslots i varje kommun gör inte bara kontakten enklare, den skapar också mer likvärdighet och rättvisa villkor för företagen. Idag varierar handläggningstider, kostnader och bedömningar kraftigt mellan olika kommuner och länsstyrelser, trots

att regelverken ofta är desamma. Det skapar hinder för företag som är verksamma på flera orter.

Företagslotsen ska därför även kunna ge stöd i kontakten med länsstyrelsen och andra myndigheter, för att samordna processer och underlätta dialogen. Medan den nya Avregleringsmyndigheten ENKL i samarbete med Accelerationskontoret röjer hinder på nationell nivå, så kan företagslotsen bidra att förenkla på lokal nivå.

En reform som frigör tid och resurser

Många kommuner har redan liknande funktioner. Att göra företagslotsen obligatorisk innebär därför inte stora nya kostnader. Tvärtom kan en lots bli kostnadsbesparande, både för kommuner och för företag, genom att minska dubbelarbete och förkorta handläggningstider.

En välfungerande företagslots kommer spara pengar åt varje kommun. På sikt kan ökade skatteintäkter från företagens jobbskapande finansiera varje kommuns satsning på företagslots. Många kommuner har redan näringslivskontor och en företagslots kan i sådana kommuner integreras i befintliga resurser snarare än bli en helt ny tjänst. De ekonomiska skillnaderna är stora kommuner emellan och därför ska finansieringsprincipen appliceras, så att reformen om företagslots inte missgynnar vissa kommuner ekonomiskt.